Total Pages 02

PKC/PG/IVS/SAN-403

2017

M.A.

4th Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 403

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

Group-A(LITERATURE)

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् --- 10x2

क) के तावत् ध्वनिवादिनः ? काव्यतत्त्वसमीक्षायां तेषां वक्तव्यं स्वकीयया भाषया उपस्थाप्यताम्।

ख) रवीन्द्रनाथमहभागस्य 'साहित्य सामग्री' इति ग्रन्थस्य प्रतिपाद्यविषयः आलोच्यताम्।

ग) अरिष्टटल्-रवीन्द्रनाथयोः साहित्यतत्त्वस्य तुलनात्मकमालोचननं प्रस्तूयताम्।

2. एकः प्रश्नः समाधेयः--- 12

क) कवीनां काव्यरचनाबीजं जगन्नाथेन यदुपस्थापितं तद् विव्रियताम्।

ख) प्रतिभात्वं कवितायाः कारणतावच्छेदकमिति व्याख्यायताम्।

3. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च एका व्याख्येया--- 8

क) 'रमणीयता च लोकोत्तराह्लादजनकज्ञानगोचरता'

ख) यत्तु 'रसवदेव काव्यम् 'इति साहित्यदर्पणे निर्णीतं, तन्न।

(Internal Assessment-10)

(Turn Over)

Group-B(PHILOSOPHY)

1. अधस्तनानां प्रश्नानां यथानिर्देशमुत्तरं प्रदेयम्--- 12

क) किं नाम प्रमेयम् ?तत्कतिविधम् ? कानि च तानि ? तेषु कस्यचिदेकस्य स्वरूपं यथाग्रन्थं निर्णेयम्।

अथवा

ख) संशयादयः पदार्थाः यथासम्भवं प्रमाणेषु प्रमेयेषु चान्तर्भवन्तोऽपि कथं तेषां पृथगुल्लेखः सयुक्ति प्रतिपाद्यताम्।

2. व्याप्तेः पूर्वलक्षणं निरूप्य 'इदं ज्ञेयं वाच्यत्वात् 'इति 'सत्तावान्' जातेः इति चानुमितिस्थलयोः सिद्धान्तलक्षणसमन्वयः प्रदर्श्यताम्। 12

अथवा

'रूपत्वव्याप्यजातिमत्वान् पृथिवीत्वात्' –इत्यत्र अव्याप्तिं प्रदर्श्य व्याप्तेः द्वितीयलक्षणानुसारं तन्निराक्रियताम्।

3. संस्कृतभाषया नागरलिप्या च समाधेयम्-- 8X2

क) 'प्रमाणैरर्थपरीक्षणं न्यायः' ---व्याख्यायताम्।

अथवा

'आप्तोपदेशः शब्दः' --- व्याख्यायताम्।

ख) 'साध्यवदन्यावृत्तित्त्वञ्च साध्यवदन्यवृत्तित्वावच्छिन्नप्रतियोगिताकाभावः' व्याख्यायताम् -

अथवा

'येन सम्बन्धेन हेतुता, तेनैव सम्बन्धेन साध्यवदन्यावृत्तित्वं बोध्यम् '–व्याख्यायताम

(Internal Assessment-10)